

# تأثیر عملکردهای آموزشی در روند اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری: یک مطالعه مروری

فریبا حسین‌زادگان، مولود رادفر<sup>\*</sup>، سعدی میهن دوست

## چکیده

**مقدمه:** اجتماعی شدن حرفه‌ای به عنوان فرایندی ضروری از مهارت یادگیری، نگرش و رفتار لازم برای تحقق نقش‌های حرفه‌ای است. پیامدهای اجتماعی شدن حرفه‌ای بسیار متغیر، گسترده و متأثر از عوامل مختلف فردی، موقعیتی و سازمانی است. هدف این مطالعه، مروری بر نقش عملکردهای آموزشی در روند اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری است.

**روش‌ها:** در این مطالعه مروری (Narrative)، جستجوی مقالات در منابع الکترونیک و پایگاه‌های اطلاعاتی، CINAHL, Scopus, Google Scholar, Science Direct, Elsevier, SID, Magiran در محدوده زمانی سال‌های ۲۰۰۲-۲۰۱۷ و همچنین منابع کتابخانه‌ای انجام شد. کلید واژه‌های مورد استفاده شامل اجتماعی شدن، حرفه‌ای، فعالیت آموزشی و دانشجویان پرستاری بود. در جستجوی اولیه ۱۰۶ مقاله یافت شد و در نهایت ۱۰ مقاله وارد مطالعه گردید.

**نتایج:** مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری در نظام آموزشی، تحت تأثیر عوامل متعددی است که از میان آن‌ها، در نظر داشتن نقش راهبران پرورشی (mentors)، هم‌تایان (peers) و الگوهای نقش (role models) مؤثر، بسیار حائز اهمیت است. همچنین تجارب شخصی و نقش مربیان بالینی در تسهیل توسعه یادگیری و اجتماعی شدن دانشجویان، مورد توجه است.

**نتیجه‌گیری:** در راستای تسهیل و ارتقای اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری، بهبود و سامان‌دهی نظام آموزشی و اهمیت بر گزینش مربیان بالینی مؤثر و علاقمند، همچنین استفاده از راهبران پرورشی، هم‌تایان و الگوهای نقش مؤثر از راه‌کارهای پیشنهادی در این زمینه است.

**واژه‌های کلیدی:** اجتماعی شدن، حرفه‌ای، فعالیت آموزشی، دانشجویان پرستاری

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / آذر ۱۳۹۷؛ ۱۸ (۴۵): ۴۰۵ تا ۴۱۷

## مقدمه

آغاز شده و بخشی از خودپنداره فرد می‌گردد. همان‌طور که افراد رشد نموده و به گروه‌های جدید می‌پیوندند، نقش‌های جدیدی می‌گیرند، هنجارهای جدید آموخته و خود پنداره خود را پالایش می‌نمایند (۲). ایون و هاوکینز (Ewens & Howkins) اجتماعی شدن را به دو نوع اولیه و ثانویه تقسیم نمودند که اولی در دوران کودکی و دومی

اجتماعی شدن (socialization) فرایندی است که طی آن افراد، دانش، مهارت و نگرش لازم را برای این که عضو مؤثری از جامعه گردند، کسب می‌نمایند (۱). اجتماعی شدن فرایندی است که در سراسر زندگی فرد جریان دارد و با یادگیری نقش‌ها و هنجارها از خانواده و خرده فرهنگ‌ها

\* نویسنده مسؤول: دکتر مولود رادفر (دانشیار)، دکتری پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران.  
mradfar1343@gmail.com  
فریبا حسین‌زادگان، دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران. f.

در جریان اجتماعی شدن در یک جامعه بزرگ‌تر رخ می‌دهد. اجتماعی شدن حرفه‌ای بخش حیاتی از اجتماعی شدن ثانویه است. اگرچه جارویس (Jarvis)، آن را تحت عنوان فرایند جداگانه اجتماعی شدن ثالثیه، مطرح نموده است (۳).

اجتماعی شدن حرفه‌ای، فرایند پیچیده تعاملی است که از طریق آن محتوای نقش حرفه‌ای (مهارت، دانش و رفتار) آموخته می‌شود. بنابراین ارزش‌ها، نگرش‌ها و اهداف کامل حرفه‌ای و حس هویت حرفه‌ای که از ویژگی‌های اعضای آن حرفه است، درونی می‌گردد (۴). اجتماعی شدن حرفه‌ای هم‌زمان با فرایندهای آموزشی اتفاق می‌افتد. شرایط برنامه‌ریزی شده یا نشده محیط آموزشی، اجتماعی شدن را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۵). فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای، از ابعاد حیاتی تکامل دانشجویان پرستاری است که با ورود افراد به برنامه آموزشی آغاز و با اتمام آموزش و ورود به محیط کاری ادامه می‌یابد (۶).

عوامل زیادی بر فرایند اجتماعی شدنی که طی آموزش حرفه‌ای اتفاق می‌افتد تأثیر می‌گذارد، رابطه فرهنگ، قومیت و نژاد با فرایندهای آموزشی، خود نقطه شروعی برای دریافت توجه ملی است (۷). مهم‌ترین شکل اجتماعی شدن برای حرفه‌ها در یک زمینه مؤسسه‌ای (مؤسسه آموزشی، بیمارستان، خدمات سلامت) اغلب طی آموزش کارشناسی، زمانی که اعضاء مفاهیم را یاد گرفته و دانش حرفه‌ای خود را پوشش می‌دهند، اتفاق می‌افتد (۸). فرایندهای اجتماعی شدن تأثیر اساسی بر ماهیت مراقبت، اعمال می‌نماید. مراقبتی که توسط پرستاران فراهم می‌گردد، با تجارب اجتماعی شدن آنها به عنوان دانشجو و نیروی کار تازه وارد، شکل می‌گیرد (۹).

اجتماعی شدن در یک حرفه، فرایند تبدیل مبتدی به حرفه‌ای است و در واقع روندی از درونی شدن ارزش‌ها، هنجارهای رفتاری و نمادهای حرفه است (۱۰). تازه واردان به حرفه، استانداردهای اخلاقی و حتی سبک زندگی گروه را می‌پذیرند (۱۱). این درونی شدن هنجارهای رفتاری و استانداردها منجر به ایجاد حس هویت و تعهد به حرفه، می‌گردد (۱). بین فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای و تشکیل هویت حرفه‌ای، یک ارتباط منطقی وجود دارد (۱۲). هدف

اجتماعی شدن، توسعه هویت حرفه‌ای و اتخاذ نقش حرفه‌ای است (۱۳ و ۱۴). طبق نظر واگمن و لوهرر (Waugman & Lohrer)، افراد در طی اجتماعی شدن، رسالت گروه، اهداف سازمانی و دانش پایه حرفه را پذیرفته، تکنولوژی و زبان حرفه را می‌آموزند و سرانجام نقش حرفه‌ای را در هویت حرفه‌ای ادغام می‌کنند (۱۵). کوهن و جوردت (Cohen & Jordet) بیان می‌نمایند که دانشجویان پرستاری، رفتار حرفه‌ای خود را از طریق عمل به روش‌های مختلف، تعامل با اعضای هیأت علمی، در کلاس‌ها و سمینارها و تجربه در عملکرد پرستاری کسب می‌نمایند. این رفتارها شامل دانش، مهارت، نگرش و ارزش‌های ضروری برای عملکرد حرفه‌ای است (۱۶). با توجه به این که اجتماعی شدن از پیامدهای خواسته یا ناخواسته فرایند آموزشی و تجارب محیط کار است (۱۴ و ۱۷)، آماده نمودن دانشجویان برای پذیرش نقش‌های جدید، از اهداف اولیه برنامه آموزشی است (۱۸). دانشجویان پرستاری از طریق فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای، نقش‌های حرفه‌ای مربوط به پرستاری را می‌آموزند (۱۹). بخش عمده‌ای از فرایند اجتماعی شدن رسمی از طریق مدرسین در برنامه‌های پایه آموزش پرستاری رخ می‌دهد و بخش دیگر که اغلب غیر رسمی است، به صورت نیمه آگاهانه و غیر اتفاقی در جریان مشاهدات برنامه‌ریزی نشده و تعامل با سایر افراد در محیط‌های آموزشی و بالینی اتفاق می‌افتد، که به عقیده اکثریت پرستاران، این بخش از تجربه اجتماعی شدن، دائمی‌تر و قوی‌تر است (۲۰).

به عقیده مرتون (Merton)، فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجو، قبل از ورود به برنامه آموزشی، آغاز می‌گردد. او این موضوع را تحت عنوان "اجتماعی شدن مورد انتظار یا پیش‌بینانه" نامید و آن را به عنوان فرایندی که در قوه تخیل به عنوان انتظار دانشجو از پذیرش خود در برنامه آموزشی واقعی اتفاق می‌افتد، بیان می‌نماید. متأسفانه مرتون در کار خود به شرایط اجتماعی که ممکن است در این فرایند تأثیر بگذارد، اشاره‌ای ننموده است (۲۱). در حالی که شوال (Shuval) بیان می‌کند که اجتماعی شدن حرفه‌ای، فرایندی است که در طی زمان رخ داده و شامل ۳

مرحله است:

۱- مرحله پیش از اجتماعی شدن: در طی این مرحله، اجتماعی شدن حرفه‌ای بر اساس ماهیت جمعیت دبیرستان، ارزش‌های آن‌ها، ارزش‌های اجتماعی برجسته و تصویر حرفه در فرهنگ، ایجاد می‌گردد.

۲- مرحله اجتماعی شدن رسمی: متشکل از حوزه شناختی که دانشجویان در پی یافتن پاسخ صحیح هستند و حوزه تعاملی که در آن یادگیری نحوه رفتار بر اساس منش حرفه‌ای مناسب، صورت می‌گیرد.

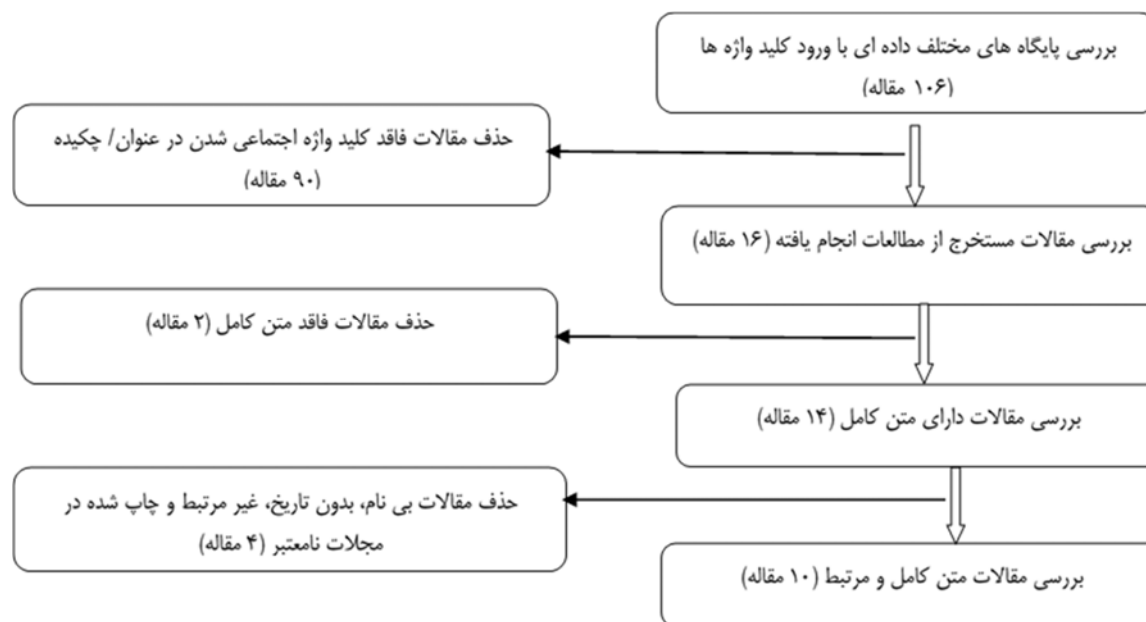
۳- مرحله پس از اجتماعی شدن: دوره عمل بعد از اجتماعی شدن رسمی تا زمان بازنشستگی است، در طی آن نتایج اجتماعی شدن، مدنظر است (۲۲).

وضعیت موجود در ایران، بیانگر نگرانی و چالش‌های فراوانی در حرفه پرستاری است که از جمله این موارد می‌توان به نارضایتی دانشجویان از رشته و حرفه پرستاری، جایگاه و تصویر اجتماعی نامناسب پرستاری، عدم آمادگی حرفه‌ای، شکاف بین تئوری و عمل، نامساعد بودن محیط‌های آموزشی، عدم شایستگی مربیان بالین و ابهام در نقش‌های حرفه‌ای (۲۳و۲۴)، اشاره نمود که تمام این موارد بر کیفیت مراقبت پرستاری تأثیر گذاشته و می‌تواند به دنبال اجتماعی شدن ضعیف یا نامناسب دانشجویان در این حرفه باشد. مربیان بالین، پرستاران حرفه‌ای و دانشجویان سال بالا به عنوان عاملین اجتماعی شدن برای دانشجویان عمل می‌نمایند. این تأثیر می‌تواند مثبت یا منفی باشد. حرفه پرستاری برای ارتقای کیفیت خدمات خود نیاز به تأمین زمینه‌های لازم برای تربیت پرستاران اجتماعی شده دارد. یکی از محرک‌های اصلی و مهم تأثیرگذار بر پیشرفت حرفه‌ای پرستاری، اجتماعی شدن است لذا درک بهتر این مفهوم و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر آن می‌تواند به تبیین و به کارگیری استراتژی‌های مناسب در دانشکده‌ها و محیط‌های بالینی جهت توسعه حرفه پرستاری کمک شایانی نماید. لذا با توجه به اهمیت موضوع

و نبود مرور مطالعات انجام شده در این زمینه، مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش فعالیت‌های آموزشی در فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای انجام گردید.

## روش‌ها

در این مطالعه مروری (Narrative)، جستجوی مقالات در منابع الکترونیک و پایگاه‌های اطلاعاتی CINAHL, Science Direct, Scopus, Google Scholar, Elsevier, SID, Magiran و همچنین منابع کتابخانه‌ای و با استفاده از با استفاده از کلید واژه‌های اجتماعی شدن، حرفه‌ای، فعالیت آموزشی و دانشجویان پرستاری و معادل انگلیسی آنان انجام شد. معیارهای ورود به مطالعه، مقالاتی بودند در راستای هدف پژوهش، نگارش یافته به زبان انگلیسی یا فارسی، در دسترس بودن متن کامل و سال چاپ آن‌ها مربوط به پانزده سال اخیر (۲۰۰۲ تا ۲۰۱۷) بود. از بین مقالات قابل دسترس که حدود ۱۰۶ مقاله بود، بعد از حذف مقالات فاقد معیارهای ورود و همچنین مقالاتی که بی‌نام، بدون تاریخ، غیرمرتبط و چاپ شده در مجلات نامعتبر بودند، تعداد مقالات قابل قبول به ۱۰ مقاله رسید. از این تعداد ۸ مقاله به زبان انگلیسی و ۲ مقاله به زبان فارسی بود. از مقالات مورد بررسی، یک مطالعه در ارتباط با نقش هم‌تایان و یک مطالعه در ارتباط با نقش راهبران پرورشی در اجتماعی شدن دانشجویان پرستاری بود. بقیه مطالعات در حالت کلی در ارتباط با اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری، عوامل مؤثر، چالش‌ها، راهکارها، ابزارها و دستورالعمل‌های مورد استفاده در این زمینه بود. یک مطالعه با رویکرد کمی، هفت مطالعه کیفی و دو مطالعه با رویکرد ترکیبی بودند. روند جستجو و گزینش مقالات مرتبط در شکل ۱ نشان داده شده است.



شکل ۱: روند جستجو و انتخاب مقالات

## نتایج:

بررسی و مقایسه مکرر مقالات به دست آمده نشان داد که نقش‌منتورها یا راهبران پرورشی (Mentors)، گروه هم‌تایان، الگوهای نقش و مدرسین از جمله مهم‌ترین عوامل آموزشی تأثیرگذار در اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری مطرح است (جدول ۱). اگرچه عوامل دیگری نظیر عوامل فردی، سازمانی و موقعیتی نیز در حالت کلی بر اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران تأثیرگذار است (۲۴). اما با توجه به این که اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری در دو مرحله مهم ابتدای آموزش و تربیت که در ارتباط با محتویات نقش و در برخورد با اساتید و هم‌کلاسی‌ها اتفاق می‌افتد و سپس از طریق محیط کار و در برخورد با پرستاران، بیماران، پزشکان، همراه بیماران و کادر بیمارستان رخ می‌دهد و با توجه به این موضوع که اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران رابطه مستقیمی با کیفیت خدمات ارائه شده توسط آنان دارد، لذا حرفه پرستاری برای ارتقای کیفیت خدمات خود ملزم به فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تربیت پرستاران اجتماعی شده است که در این میان نقش آموزش بسیار مهم است (۲۵). در مطالعات مورد بررسی، یک مطالعه به تفصیل در مورد

نقش‌منتورها در اجتماعی شدن دانشجویان پرستاری، یک مطالعه در ارتباط با بررسی تجارب گروه هم‌تایان غیر رسمی در اجتماعی شدن حرفه‌ای و بقیه مطالعات در رابطه با اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران و دانشجویان پرستاری، عوامل مؤثر، چالش‌های موجود و ارائه راهکارهایی در این زمینه‌ها بود که در جدول ۱ بیان گردیده است.

### راهبران پرورشی (Mentors):

منتور، راهنمایی قابل اعتماد، مشاور، معلم، حامی، مربی و دوستی است که با اتکا به عقل و تجربیات خود، حمایت و هدایت دیگری را به عهده گرفته و در فرد پیرو، بصیرت و خلاقیت ایجاد نموده و او را برای فعالیت‌های مشخص و مسئولیت‌های زندگی آماده می‌سازد. کانیک و لستر (Kunich & Lester) مراحل کار منتورینگ را چنین ذکر نموده‌اند: الگو قرار دادن، اظهار همدلی کردن، آموزش دادن، ایجاد نظم نمودن، واکنش دادن، روحیه دادن، ارتباط با دیگران جهت دریافت حمایت، منابع و اطلاعات بیشتر (۲۶). در پرستاری منتورینگ فرایندی است که شکاف بین آموزش و دنیای واقعی را پر می‌نماید. منتورها

ارزش‌های حرفه‌ای را آموزش می‌دهند و رشد شخصی و حرفه‌ای دانشجویان را تسریع می‌نمایند (۲۸).

#### الگوهای نقش Role Modeling :

روشی در آموزش است که ریشه در نظریه‌های اجتماعی شدن در روانشناسی دارد. تمرکز این نظریه‌ها بر چگونگی یادگیری رفتارهای جدید و نقش‌های اجتماعی توسط افراد است (۲۷). اصطلاح الگو مداری اولین بار در سال ۱۹۵۰ توسط جامعه‌شناسی به نام مرتون در مورد اجتماعی نمودن دانشجویان پزشکی مطرح گردیده است. روش الگو مداری بر محور الگو دهی و ارائه نمونه‌های عینی و عملی بنا شده است (۲۹). در این روش مربی در تلاش است تا نمونه رفتار و کردار مطلوب را در معرض دید فراگیران قرار دهد تا شرایط لازم برای تقلید و الگو برداری فراهم گردد. تحقیقات بسیاری، اهمیت الگو مداری را در توسعه حرفه‌ای ذکر نموده‌اند. هادسون (Hudson) بیان نمود که الگو مداری استراتژی مورد قبول برای انتقال نگرش‌ها و رفتارهای حرفه‌ای از مربی به دانشجویان پرستاری است (۳۰). کراس (Cruess) و همکاران نشان دادند که یک روشی آموزشی بسیار قدرتمند جهت انتقال دانش، مهارت‌ها و ارزش‌های یک حرفه به نسل بعدی، الگو مداری است که از گذشته‌های دور در آموزش پزشکی و پرستاری کاربرد داشته است. این شیوه تأثیر قابل توجهی در فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری دارد (۳۱).

#### مدرسین:

اعضای دانشکده به خصوص مدرسین، به دلیل الگوی نقش بودن خود با ورود دانشجویان به عرصه آموزش، تأثیر به سزایی در اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان دارند و لازم است تا ارزش‌های اخلاقی و نقش‌های محوله پرستاری را به دانشجویان آموزش دهند. مطالعات مبتنی بر شواهد بسیار کمی در زمینه نقش مربیان بالینی در اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاری وجود دارد. مصاحبه‌های انجام یافته با مربیان بالینی و فارغ‌التحصیلان توسط براون (Brown) و همکاران، نشان می‌دهد که به احتمال زیاد، مربیان بالینی نقش بسیار چشمگیری در این

مسئولیت مهمی در حمایت از دانشجویان پرستاری حین اجرای تجارب بالینی بر عهده دارند و این روش مکانیسم بسیار مؤثری در یادگیری عملی است. منتور جهت آشکار نمودن نیازهای تکاملی، اهداف، آموزش مهارت‌ها، تقویت رفتارهای مؤثر و آشنا کردن یادگیرنده با اهداف کلی و ویژه سازمانی، کمک کننده است، همچنین برای یادگیری و اجتماعی شدن به درون نقش سازمانی، کمک کننده بوده و فرصت‌های مناسبی را برای فراگیر جهت یادگیری اهداف حرفه‌ای فراهم می‌نماید. منتورینگ شکلی از اجتماعی کردن نقش‌های حرفه‌ای است که در آن منتور به منظور آموزش، پرورش، راهنمایی و هدایت فراگیر با او کار می‌کند (۲۷).

#### گروه همتایان (Peers):

فرم‌های مختلفی از آموزش و یادگیری برنامه‌ریزی شده گروه همتایان در آموزش پزشکی، پرستاری و فیزیوتراپی (هم در محیط تمرین مهارت‌های بالینی، هم بالین) وجود دارد. آموزش گروه همتایان در دانشکده‌های پزشکی اغلب در محیط تمرین مهارت‌های بالینی (پراکتیک) و به صورت متقابل اتفاق می‌افتد طوری که دانشجو هم در نقش آموزش دهنده و هم یادگیرنده است. آموزش برنامه‌ریزی شده گروه همتایان همچنین در محیط بالین پرستاری اتفاق می‌افتد، جایی که دانشجویان با تجربه بالاتر با دانشجویان کم تجربه، برای تسهیل آموزش و یادگیری مهارت‌های بالینی پایه، همراه می‌شوند. آموزش گروه همتایان برنامه‌ریزی نشده در محیط بالین پرستاری صورت گرفته و اغلب تحت "کوریکولوم پنهان" از آن نام برده می‌شود. ۵۰ درصد از دانشجویان پرستاری بیان نمودند که یادگیری اکثر مهارت‌های بالینی شان از طریق گروه همتایان بوده است. در حالت کلی در آموزش گروه همتایان، بیش از آموزش و یادگیری، بحث حمایت و تشویق روحی مطرح است. از این آموزش همچنین برای کمک به فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان، استفاده می‌شود، که به موجب آن دانشجویان هنجارها، ارزش‌ها، دانش و مهارت لازم برای انجام نقش اختصاصی شان را فرا می‌گیرند. در این حالت، دانشجویان سال بالایی و باتجربه به عنوان الگوی رفتار حرفه‌ای عمل می‌نمایند،

خصوص دارند. نتایج این مطالعه بر روی دانشجویان کارشناسی پرستاری استرالیایی و مربیان بالینی آن‌ها نشان داد که مربیان بالینی از عاملین بسیار مهم اجتماعی

کننده به ویژه در دانشجویان بالغ و دانشجویانی که با اهداف بشر دوستانه به این حرفه آمده‌اند، هستند (۳۲).

جدول ۱: مشخصات مطالعات مرور شده در زمینه آموزش و اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران و دانشجویان پرستاری بین سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۷

| شماره منبع | نتایج                                                                                                                                                                                                                                                   | روش کار مطالعه                                                                                                                                                                 | جمعیت هدف (تعداد)               | مکان انجام مطالعه | نوع مطالعه                      | سال چاپ | نام نویسنده                   |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-------------------|---------------------------------|---------|-------------------------------|
| ۳۳         | نتایج در راستای ارزیابی تأثیر تجارب گروه همتایان غیررسمی بر اجتماعی شدن حرفه‌ای ما بین دوگروه قبل و بعد از آزمون، معنادار نبود. افزایش قابل توجهی در میزان اضطراب، افسردگی، تأثیرات منفی همراه با کاهش اعتماد به نفس در دانشجویان سال دوم مشاهده گردید. | طراحی مطالعه به صورت مقاطع؛ جمع‌آوری اطلاعات از طریق مصاحبه و پرسشنامه                                                                                                         | دانشجویان پرستاری (۱۰۷)         | آمریکا            | کارآزمایی با طرح پیش و پس آزمون | ۲۰۰۳    | هاگس (Hughes) و همکاران       |
| ۳۴         | نتیجه مطالعه نشان داد که نقش راهبر پرورشی در آماده سازی دانشجویان برای نقش حرفه‌ای شان و اطمینان از کسب صلاحیت‌های مورد نیاز برای آن‌ها ضروری است.                                                                                                      | در جهت تبیین نقش راهبر پرورشی در ارتقای اجتماعی شد                                                                                                                             | -----                           | انگلستان          | مروری                           | ۲۰۰۸    | اوسی (Ousey)                  |
| ۳۵         | در کمبود بحرانی پرستاری، استراتژی‌های استخدام و ابقاء نیروها برای آینده، مطرح بوده و در نظر داشتن نقش راهبران پرورشی، الگوهای نقش و همتایان در ایجاد انتظارات شغلی و تصمیمات انتخاب حرفه، مهم است.                                                      | در راستای موضوع اجتماعی شدن حرفه‌ای زود هنگام و انتخاب حرفه پرستاری با جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی، طی سال‌های ۲۰۰۷-۱۹۹۰ انجام شد. ده مطالعه کمی و کیفی مورد بررسی قرار گرفتند. | مطالعات کمی و کیفی (۱۰)         | کانادا            | مروری                           | ۲۰۰۸    | پرایس (Price)                 |
| ۳۶         | نتایج این مطالعه در ارتباط با چگونگی تحت تأثیر قرار گرفتن اجزای مختلف اجتماعی شدن (کسب دانش، سرمایه گذاری و                                                                                                                                             | در راستای تبیین تأثیر برنامه آموزشی آنلاین بر یادگیری و اجتماعی شدن. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه‌های نیمه ساختار                                                     | دانشجویان کارشناسی پرستاری (۴۰) | آمریکا            | موردی تفسیری کیفی               | ۲۰۰۹    | هالی و تیلور (Holley & Tylor) |

|                        |                                      |      |                                                              |               |                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |
|------------------------|--------------------------------------|------|--------------------------------------------------------------|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| یافته و تحلیل مستندات. |                                      |      |                                                              |               |                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                  | درگیر شدن در کار) توسط برنامه آنلاین، اهمیت در نظر داشتن تأثیرات غیر دانشگاهی را بر تجارب دانشجویان کارشناسی مطرح می‌کند.                                                                                                          |  |  |
| ۵                      | براون (Br own) و همکاران             | ۲۰۱۲ | پژوهش ترکیبی                                                 | استرالیا      | قسمت کمی با دو گروه مربیان بالینی (۵۸ نفر) و سه گروه دانشجویان پرستاری (۱۹۶ نفر) در قسمت کیفی: مرور ۹ مطالعه | در راستای طراحی ابزاری جهت ارزیابی نقش مربیان بالینی در اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری، از مصاحبه‌های کیفی و مطالعات انجام یافته در این زمینه، استفاده گردید. قسمت کمی مطالعه به صورت کوهورت چند مرکزی و قسمت کیفی مطالعه با مرور ۹ مطالعه به روش تماتیک آنالیز انجام شد. | نتایج نشان داد که مربیان بالینی از عاملین بسیار مهم اجتماعی شدن دانشجویان هستند و طبق اظهارات مربیان خانم، آنها بیش‌تر از آقایان در جنبه‌های مختلف حرفه‌ای شدن دانشجویان درگیر می‌باشند.                                           |  |  |
| ۶                      | دیمیتر یادو (Dimitri adou) و همکاران | ۲۰۱۳ | مطالعه مروری                                                 | یونان         | -----                                                                                                        | در جهت تبیین مفهوم اجتماعی شدن در آموزش پرستاری انجام شد.                                                                                                                                                                                                                        | سیستم آموزشی، مؤسسه رسمی در جامعه است که ارزش‌ها و مفاهیم غالب را در جامعه انتشار داده، کم کم تزییق نموده و جاودانه می‌سازد و همچنین در ایجاد شهروندان و نیازهای حرفه‌ای تأثیر بسزایی دارد.                                        |  |  |
| ۷                      | لیموگس و جیگوس (Limoges & Jagos)     | ۲۰۱۵ | مطالعه کیفی                                                  | کانادا        | دانشجویان دوره کارشناسی و کاردانی پرستاری (۲۵۰)                                                              | با استفاده از مصاحبه‌ها و نوشتارهای انعکاسی در راستای تبیین تأثیر آموزش در اجتماعی شدن و ایجاد تعاملات درون حرفه‌ای در دو مرحله، ترم اول و ترم چهارم، انجام شد.                                                                                                                  | یافته‌ها به مربیان پرستاری در فهم این که چگونه آموزش می‌تواند برای گفتگو در خصوص مرزهای حرفه‌ای و روابط کاری که باعث ایجاد ارزش و عدالت اجتماعی می‌گردد، کمک خواهد نمود.                                                           |  |  |
| ۸                      | دسوارت (Deswar dt) و همکاران         | ۲۰۱۶ | مطالعه ترکیبی اکتشافی متوالی (ترکیبی از داده‌های کمی و کیفی) | آفریقای جنوبی | مدیران پرستاری، مربیان پرستاری، پرستاران حرفه‌ای، دانشجویان پرستاری (۲۱ نفر)                                 | در راستای توسعه اعتبار بخشی دستورالعمل‌هایی در زمینه حمایت پرستاران حرفه‌ای و مدرسین پرستاری از اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری در دو فاز کیفی و کمی انجام شد. جهت جمع‌آوری داده‌های کیفی، ۵ مصاحبه گروه متمرکز به همراه یادداشت‌های عرصه                                  | دستورالعمل‌های اشاره شده در مطالعه بر بالین، محیط آموزشی پرستاری و ارزش‌ها و باورهای حرفه پرستاری، تمرکز دارند. تسهیل اخلاق کار، رفتار حرفه‌ای، آگاهی جنسیتی و فرهنگی، الگوی نقش بودن و کاربرد طیف وسیعی از استراتژی‌های آموزشی در |  |  |

|                                                                                                                 |                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| انجام شد. در فاز کمی، نتایج فاز کیفی به همراه مرور مطالعات در این زمینه جهت ایجاد آیتم‌های ابزار استفاده گردید. | راستای اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پیشنهاد می‌گردد. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|

|   |                     |      |                                |       |                                              |                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---|---------------------|------|--------------------------------|-------|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۹ | دین محمدی و همکاران | ۱۳۹۳ | مطالعه کیفی<br>گراندد<br>تئوری | ایران | دانشجویان<br>کارشناسی<br>پرستاری<br>(۱۲ نفر) | در این مطالعه با رویکرد اشتراک و کوربین ۱۹۹۸، نمونه گیری مشارکت کنندگان با روش هدف‌مند آغاز و با نمونه‌گیری نظری ادامه یافت. جهت جمع‌آوری اطلاعات از مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته عمیق استفاده شد. مدت مصاحبه‌ها حدود ۷۰ الی ۱۲۰ دقیقه بود. | عوامل و شرایط حرفه‌ای ( شامل محیط‌های آموزشی، برنامه‌های درسی، عوامل انسانی از قبیل اساتید و مربیان، اعضای تیم مراقبت، بیماران و همتایان) و عوامل خارج حرفه‌ای ( شامل جامعه، رسانه، خانواده، دوستان و پیش‌داشتهای فردی) به عنوان زمینه و ساختارهای مؤثر بر پدیده اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری شناسایی گردیدند. |
|---|---------------------|------|--------------------------------|-------|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                      |      |                 |       |       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----|----------------------|------|-----------------|-------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۰ | موسوی زاده و همکاران | ۱۳۹۵ | مطالعه<br>مروری | ایران | _____ | از بین عوامل دخیل در اجتماعی شدن پرستاران، نظام آموزش رسمی و مدرسین، می‌توانند بیشترین تأثیر مثبت یا منفی را بر رشد و توسعه حرفه‌ای پرستاران داشته باشند. بنابراین برنامه‌ریزی‌ها برای تسهیل و ارتقاء اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران، باید با تأکید بر اصلاح نظام آموزشی و کاهش فاصله بین تئوری و عمل انجام گیرد. |
|----|----------------------|------|-----------------|-------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## بحث

مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر عملکرد نظام آموزشی در فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری

صورت گرفت. مرور مطالعات مختلف در این حوزه، نشان داد که عوامل متعدد حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای نظیر محیط آموزشی، برنامه درسی، مربیان، همکاران حرفه‌ای، خانواده، دوستان، مردم، رسانه، تصویر حرفه در جامعه

و غیره در این فرایند دخیل است. سازگاری مناسب بین انتظارات این عوامل، فرایند اجتماعی شدن آن‌ها را تسهیل می‌نماید. فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران از طریق آموزش در مراکز آموزشی و فعالیت در محیط‌های کاری و حرفه‌ای اتفاق می‌افتد. بخشی از این فرایند از طریق برنامه‌های رسمی و قابل پیش بینی و بخشی دیگر به شکل غیر رسمی و از طریق مشاهدات و تعاملات اتفاقی و برنامه‌ریزی نشده، صورت می‌گیرد.

در حین بررسی متون مربوط به اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان، در تعدادی از مطالعاتی که در زمینه بررسی سطح اجتماعی شدن دانشجویان پرستاری ایران بود، نتایج نشان دهنده وضع مطلوب بود (۴۰ و ۴۱)، که با توجه به واقعیات موجود و مشاهده چالش‌هایی در زمینه هویت حرفه‌ای پرستاران، کیفیت ارائه خدمات مراقبتی و بحث رضایتمندی پرستاران و بیماران که همگی می‌توانند متأثر از اجتماعی شدن معیوب در این حرفه باشند، لذا به نظر می‌رسد که یا روش کار این مطالعات همراه با محدودیت‌هایی است و یا اجتماعی شدن دانشجویان بعد از ورود به محیط کار تحت تأثیر عوامل مختلف دچار نوساناتی می‌گردد.

در مطالعات مربوط به عوامل مؤثر در اجتماعی شدن، نقش نظام آموزشی بسیار با اهمیت انگاشته شده است و در میان عوامل آموزشی، نقش نیروی انسانی بسیار مؤثر بیان شده است. در متون مورد بررسی در این مطالعه، در مطالعات براون (Brown)، لیموگس & لیموگس (Limoges & Jagos)، دسوارت (Deswardt)، دین محمدی، موسوی زاده به تأثیر مدرسین و مربیان بالینی (۲۳ و ۲۴ و ۳۸ و ۳۹)، در مطالعه اوسی (Ousey) به نقش راهبران پرورشی (۳۴) و در مطالعه دین محمدی به نقش همتایان (۶) در اجتماعی شدن دانشجویان پرستاری اشاره شده است. پرایس (Price) در مطالعه خود به نقش الگوهای نقش، همتایان و راهبران پرورشی به عنوان عوامل مؤثر در اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان اشاره نموده است (۲۵). هاگس (Hughes) و همکاران در مطالعه خود به بررسی تأثیر گروه همتایان غیررسمی بر اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری به این نتیجه رسیدند

که ارتباط معناداری بین دو گروه وجود ندارد که البته این محققین در توضیح نتایج و بیان محدودیت‌های مطالعه به موارد مهمی اشاره نموده‌اند، از جمله حجم نمونه کم مطالعه، مدت زمان کم مداخله و زمان نامناسب جمع‌آوری داده‌های مطالعه. همچنین این محققان بیان نموده‌اند اگرچه نتایج معناداری در این مطالعه به دست نیامد اما تأثیرپذیری بعضی دانشجویان نسبت به بعضی دیگر می‌تواند نشان دهنده تأثیر تفاوت‌های فردی دانشجویان در استفاده بهتر از تجارب گروه همتایان باشد که در نهایت نیاز به انجام مطالعات مشابه با متدولوژی قویتر پیشنهاد گردیده است (۳۳).

دسوارت (Deswardt) و همکاران در مطالعه خود ۱۰ دستورالعمل با ارزش برای پرستاران حرفه‌ای و مربیان بالینی در راستای اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری تنظیم و ارائه نمودند (۳۹).

انجام مطالعات مشابه در کشورمان با توجه به زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی پیشنهاد می‌گردد چرا که وجود دستورالعمل‌های مشخص در این زمینه می‌تواند بسیار کمک کننده باشد.

اوسی (Ousey) در مطالعه خود در مورد راهبران پرورشی و نقش آن‌ها در اجتماعی شدن دانشجویان پرستاری به نکات قابل توجهی در این مقوله اشاره نموده است (۳۴). او در مطالعه خود ویژگی‌های یک محیط یادگیری مؤثر، نقش و ویژگی‌های راهبران پرورشی، طرح ریزی تجارب یادگیری به کمک راهبران پرورشی و مکانیسم‌های حمایتی دانشجویان در محیط‌های بالینی بیان نموده است.

دین محمدی و همکاران نیز در مطالعه کیفی خود به داده‌های مهمی در زمینه عوامل و شرایط حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای مؤثر در اجتماعی شدن دانشجویان پرستاری دست یافتند. یافته‌های مطالعه نشان داد که عوامل حرفه‌ای در اجتماعی شدن دانشجویان بطور عمده مستقیم و با درجات مختلف در سراسر دوره آموزشی مشاهده می‌گردد (۶). دانشجویان بیش‌ترین تأثیرات مثبت و منفی را در محیط‌های بالینی تجربه می‌کنند. تأثیر عوامل غیر حرفه‌ای معمولاً غیر مستقیم بوده و قبل از ورود فرد به پرستاری آغاز و با گذر فرد به

سال‌های بالاتر کم‌رنگ می‌شود.

میسرمیس (Messersmith) و همکاران بر اساس یافته‌های مطالعه خود، اساتید دانشکده پرستاری را به عنوان اولین عوامل اجتماعی شدن، معرفی نمودند. دانشجویان با مفاهیمی نظیر تعهد، مسئولیت‌های حرفه‌ای و چالش‌های موجود در حرفه پرستاری، از طریق اطلاعات حاصله از اساتید خود، آشنا می‌گردند (۴۲). نتایج مطالعه زمان‌زاده و همکاران نشان داد که درک اهمیت رفتارهای مراقبتی به عنوان بخشی از فرایند اجتماعی‌شدن در دانشجویان با گذراندن دوره کارشناسی پرستاری، ارتقا نیافته بود که علت را نقص آموزش پرستاری و فقدان کوریکولوم مراقبتی بیان نمودند (۴۳). ولی مطالعه شینیاشیکی (Shinyashiki) و همکاران نشان داد که ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای حرفه‌ای دانشجویان که ارتقای اجتماعی شدن حرفه‌ای را در طی فرایند آموزشی نشان می‌دهد، بین سال‌های اول تا چهارم حضور در دانشکده، تفاوت معناداری دارد که بیانگر نقش آموزش در این زمینه است (۱۷). دی (Day) و همکاران به نقل از کوهن و جوردت (Cohen & Jordest)، بیان نمودند که دانشجویان پرستاری رفتارهای عملکرد حرفه‌ای را با روش‌های مختلف از جمله تعامل با اعضای هیأت علمی، از طریق کلاس‌ها و سمینارها و تجربه در عمل پرستاری به دست می‌آورند. لذا این فرض مطرح می‌شود که در اجتماعی شدن دانشجویان، تعامل با اعضای دانشکده تأثیر دارد (۴۴). برخی مطالعات در زمینه نقش مربیان، راهبران پرورشی و الگوهای نقش در اجتماعی شدن حرفه‌ای پرستاران جوان و دانشجویان انجام شده است و نتایج خود را بیان نموده‌اند (۲۷ و ۳۲ و ۳۴ و ۴۵) ولی در حالت کلی، حین جستجو برای یافتن مطالعات مرتبط در زمینه تأثیر عوامل مؤثر نظام آموزشی در اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری، متأسفانه مطالعات خوب و جامعی در این زمینه با تأکید بر نقش عوامل انسانی، وجود نداشت در حالی که عوامل انسانی، بیش‌ترین تأثیر را در فرایندهای رفتاری و

عملکردی دارد. با توجه به فقدان اجماع نظر در خصوص مفاهیمی نظیر اجتماعی شدن و حرفه‌ای شدن، به نظر می‌رسد مطالعات کیفی با توجه به ابعاد ذهنی افراد، تجارب انسان‌ها و داشتن دیدگاه کل نگرانه، می‌تواند اطلاعات عمیق و با ارزشی در این زمینه‌ها فراهم نموده و در تدوین خط مشی‌ها و استراتژی‌های کاربردی برای برنامه‌ریزی‌های آموزشی، کمک شایانی نماید.

### نتیجه‌گیری

مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری در نظام آموزشی، تحت تأثیر عوامل متعددی است که از میان آن‌ها، در نظر داشتن نقش راهبران پرورشی (mentors)، همتایان (peers) و الگوهای نقش (role models) مؤثر، بسیار با اهمیت است. لذا شناسایی تجارب، چالش‌ها، معیارها، راهکارهای لازم و استفاده از دستورالعمل‌های پیشنهادی در زمینه اجتماعی شدن حرفه‌ای به ویژه برای مربیان پرستاری به منظور تربیت نیروهای حرفه‌ای و متعهد و به تبع آن ارتقای کیفیت مراقبت‌های پرستاری، ضروری است. در کنار مربیان، توجه به سایر عوامل انسانی از جمله گروه همتایان در ارتقای اجتماعی شدن دانشجویان، نباید از نظر دور نگه داشته شود. بحث راهبران پرورشی و الگوی نقش که از استراتژی‌های آموزشی بسیار مؤثر در عصر حاضر هستند، نیز مورد تأکید است و بایستی دانشکده‌های پرستاری در آموزش‌های بالینی دانشجویان خود، از این روش‌ها، بهره کافی گیرند.

### قدردانی

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند نهایت سپاس و قدردانی خود را از استاد محترم سرکار خانم دکتر مولود رادفر که با راهنمایی‌های خویش ما را در طی مسیر یاری نمودند، ابراز نمایند.

### منابع

1. Weidman JC, Twale DJ, Stein EL. Socialization of Graduate and Professional Students in Higher Education: A Perilous Passage? ASHE-ERIC Higher Education Report, Volume 28, Number 3. Jossey-

- Bass Higher and Adult Education Series. San Francisco: Jossey-Bass; 2001.
2. Brinkerhoff DB, White LK, Ortega ST, Weitz R. Essentials of sociology. 9th ed. Boston: Cengage Learning; 2013.
3. Howkins EJ, Ewens A. How students experience professional socialisation. *Int J Nurs Stud*. 1999; 36(1): 41-9.
4. Goldenberg D, Iwasiw C. Professional socialization of nursing students as an outcome of a senior clinical preceptor-ship experience. *Nurse Educ Today*. 1993; 13(1): 3-5.
5. Simpson IH, Back KW. From student to nurse: A longitudinal study of socialization. Cambridge: CUP Archive; 1979.
6. Dinmohammadi M, Jalali A, peyrov h. [Professional and extra-professional factors affecting professional socialization of iranian student nurses: a qualitative study]. *Journal of Urmia Nursing And Midwifery Faculty*. 2015; 13(1): 64-74. [Persian]
7. Waugaman WR, Lu J. From nurse to nurse anesthetist: The relationship of culture, race, and ethnicity to professional socialization and career commitment of advanced practice nurses. *J Transcult Nurs*. 1999; 10(3): 237-47.
8. Sundin O. Information Strategies and Professional Identity: A Study of Nurses' Experiences of Information at the Workplace'. *Information Research*. 2001; 6(2).
9. Mackintosh C. Caring: the socialisation of pre-registration student nurses: a longitudinal qualitative descriptive study. *Int J Nurs Stud*. 2006; 43(8): 953-62.
10. Toit D. A sociological analysis of the extent and influence of professional socialization on the development of a nursing identity among nursing students at two universities in Brisbane, Australia. *J Adv Nurs*. 1995; 21(1): 164-71.
11. Hardy ME, Conway ME. Role theory: Perspectives for health professionals. New York: Appleton & Lange; 1988.
12. Jenkins R. Social identity. London: Routledge; 1996.
13. Fitzpatrick JM, While AE, Roberts JD. Key influences on the professional socialisation and practice of students undertaking different preregistration nurse education programmes in the United Kingdom. *Int J Nurs Stud*. 1996; 33(5): 506-18.
14. Gregg MF, Magilvy JK. Professional identity of Japanese nurses: bonding into nursing. *Nurs Health Sci*. 2001; 3(1): 47-55.
15. Waugaman WR, Lohrer DJ. From nurse to nurse anesthetist: The influence of age and gender on professional socialization and career commitment of advanced practice nurses. *J Prof Nurs*. 2000; 16(1): 47-56.
16. Cohen BJ, Jordet CP. Nursing Schools: Students' Beacon to Professionalism?. *Nursing and Health Care*. 1988; 9(1): 38-41.
17. Shinyashiki GT, Mendes IA, Trevizan MA, Day RA. Professional socialization: students becoming nurses. *Rev Lat Am Enfermagem*. 2006; 14(4): 601-7.
18. Mackintosh J. Reworking professional nursing identity. *West J Nurs Res*. 2003; 25(6): 725-41.
19. Weidman JC, Stein EL. Socialization of doctoral students to academic norms. *Res higher educ*. 2003; 44(6): 641-56.
20. Chitty KK. Professional Nursing: Concepts and challenges. 4th ed. St. Louis: Elsevier; 2005.
21. Merton RK. Social theory and social structure. New York City: Simon and Schuster; 1968.
22. Shual JT. Entering medicine: The dynamics of transition: A seven year study of medical education in Israel. Oxford: Pergamon press; 1980.
23. Mousavizadeh N, Ashktorab T, Shabani T. Challenges of Nurses Professional Socialization and Solutions. *Advances in Nursing & Midwifery*. 2016; 26(93): 77-85.
24. Mirzaeyan S, Tahmasebi S. [Influencing factors of professional socialization of clinical nurses]. *Journal of Clinical Nursing and Midwifery*. 2016; 5(1): 76-86. [Persian]

25. Valizadeh LE, Zirak MO, Parizad NA. [Barriers to Professional Socialization in Nursing: an Integrative Review]. *Journal of Nursing Education*. 2016; 5(2): 57-65. [Persian]
26. Kunich JC, Lester RL. Leadership and the art of mentoring: Tool kit for the time machine. *Journal of Leadership Studies*. 1999; 6(1-2): 17-35.
27. KarimiMoonaghi H, YazdiMoghaddam H. [Role modeling and Mentor in Nursing Education]. *Research in Medical Education*. 2014; 6 (1):59-71. [Persian]
28. Henning JM, Weidner TG, Marty MC. Peer assisted learning in clinical education: literature review. *Athletic Training Education Journal*. 2008; 3(3): 84-90.
29. MokhtariNouri J, Ebadi A, Alhani F, Rejeh N. [Importance of Role Model teaching in nursing students education]. *Education Strategies in Medical Sciences*. 2011; 3(4): 149-154. [Persian]
30. Hudson P. Mentors and modeling primary science teaching practices. *The Electronic Journal of Science Education*. 2004; 7(1).
31. Cruess SR, Cruess RL, Steinert Y. Role modelling-making the most of a powerful teaching strategy. *BMJ*. 2008; 336(7646): 718-21.
32. Brown J, Stevens J, Kermode S. Measuring student nurse professional socialisation: The development and implementation of a new instrument. *Nurse Educ Today*. 2013; 33(6): 565-73.
33. Hughes LC, Romick P, Sandor MK, Phillips CA, Glaister J, Levy K, et al. Evaluation of an informal peer group experience on baccalaureate nursing students' emotional well-being and professional socialization. *J Prof Nurs*. 2003; 19(1): 38-48.
34. Ousey K. Socialization of student nurses—the role of the mentor. *Learning in Health and Social Care*. 2009; 8(3): 175-84.
35. Price SL. Becoming a nurse: a meta-study of early professional socialization and career choice in nursing. *J Adv Nurs*. 2009; 65(1): 11-9.
36. Holley KA, Taylor BJ. Undergraduate student socialization and learning in an online professional curriculum. *Innovative Higher Education*. 2009; 33(4): 257-69.
37. Dimitriadou A, Pizirtzidou E, Lavdaniti M. The concept of socialization in nursing education. *International Journal of Caring Sciences*. 2013; 6(3): 314.
38. Limoges J, Jagos K. The influences of nursing education on the socialization and professional working relationships of Canadian practical and degree nursing students: A critical analysis. *Nurse Educ Today*. 2015; 35(10): 1023-7.
39. deSwardt HC, van Rensburg GH, Oosthuizen MJ. Supporting students in professional socialisation: Guidelines for professional nurses and educators. *International Journal of Africa Nursing Sciences*. 2017; 6: 1-7.
40. Saberi M, Ashktorab T, Heydarikhat N. [Evaluation of the level of professional socialization of postgraduate nursing students]. *Advances in Nursing & Midwifery*. 2016; 26(93): 1-10. [Persian]
41. Moghaddam BS, Mousavi S, TheimouriZM, KhanghahAG, Kazemnezhad L. Survey of nursing students professional socialization in the Guilan University of Medical Sciences. *Jur of Holistic Nursing & Midwifery*. 2016; 25(80): 19-28.
42. Messersmith A. Becoming a nurse: The role of communication in professional socialization. [Dissertation]. Kansas: University of Kansas; 2008.
43. Zamanzadeh V, Valizadeh L, Azimzadeh R, Aminaie N, Yousefzadeh S. First and fourth-year student's perceptions about importance of nursing care behaviors: Socialization toward caring. *J Caring Sci*. 2014; 3(2): 93-101.
44. Day RA, Field PA, Campbell IE, Reutter L. Students' evolving beliefs about nursing: From entry to graduation in a four-year baccalaureate programme. *Nurse Educ Today*. 1995; 15(5): 357-64.
45. Langridge ME, Hauck YL. Perceptions of clinical role modelling: an exploration of nursing students' experiential learning. *Collegian*. 1998; 5(4): 22-27.

# The Role of Educational Activities on Professional Socialization of Nursing Students: A Review Study

Fariba Hosseinzadegan<sup>1</sup>, Moloud Radfar<sup>2</sup>, Saadi Mihandoust<sup>3</sup>

## Abstract

**Introduction:** Professional socialization is an essential process of learning skills, attitudes and behaviors necessary to fulfill professional roles. The consequences of professional socialization are widely varied and influenced by personal, situational and organizational factors. The aim of this study was to review the role of educational activities on professional socialization of nursing students.

**Methods:** This narrative review study was carried out by searching library resources and the databases of CINAHL, Science Direct, Scopus, Google Scholar, Elsevier, SID, and Magiran for articles published during 2002-17. The keywords used for the search included socialization, professional, educational activity, and nursing students. Preliminary results yielded 106 articles of which 10 articles were selected for the review.

**Results:** Contemporary studies show that professional socialization of nursing students is influenced by different factors among which the role of mentors, peers and effective role models is of great importance. Personal experiences and the role of clinical trainers are also important in facilitating students' learning development and socialization.

**Conclusion:** Improvement and organization of the educational system and focus on selection of effective and interested clinical trainers, as well as utilization of mentors, peers and effective role models are the proposed solutions to facilitate and promote the professional socialization of nursing students.

**Keywords:** Socialization, professional, educational activity, nursing students

## Addresses:

<sup>1</sup>. PhD Candidate of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran. Email: f.hosseinzadegan62@gmail.com

<sup>2</sup>. (✉) Associate Professor, Faculty of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran. Email: mradfar1343@gmail.com

<sup>3</sup>. PhD Candidate of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran. Email: s.mihandoost@yahoo.com